

M. T. S. B. 44/286 1959
HIST. OS. 163.

MUSEOVIRASTO
RAKENNUSHISTORIALLINEN
ARKISTO

Snap. 10/8-59

Kertomus virkamatkasta 12/6 1959 Kumlingeniin, jossa tehtiin tutkimuksia kirkon keskiaikaisten kalkkimaalausten ja -alttarikaapin restauroimiseksi.

Kumlingenin yksiläiväisen, kolmiholvisen kirkon keskiaikaisten kalkkimaalausten restaurointityö tulee olemaan erityisen merkityksellinen. ~~Kiksi, että~~ Holvimaalaukset ovat säilyneet erittäin hyvin, lukuunottamatta likaantumista ja erittäin voimakasta kaminan aiheuttamaa nokeentumista kirkon keski- ja länsiholvin pohjoisosassa, missä kaminan savutorvi puhkaisee holvin ja on kuumuuden vaikutuksesta tuhonnut rappausta ja väriä. Maalauksista on tehtävissä autenttisia havaintoja maalarin tekniikasta ja puhdistustyö joudutaan suorittamaan vaikeissa olosuhteissa useimmiten suoraan alkuperäisen värin päältä, mikä paikatellen on hyvin heikosti sitoutunut. Restaurointityön lopputulos holvimaalausten osalta tulee olemaan myös poikkeuksellinen, ilman tavanomaista myöhempien päällemaalausten poistojen yhteydessä syntyneitä sävyä. Holvimaalauksissa on nähtävissä paikatellen runsasta kuluneisuutta, joka johtuneen aikojen kuluessa suoritettua, karkeasta kuivapuhdistuksesta. Eräin paikoin holveissa esiintyy myös halkeamia ja rikkoutumia, mutta yleisesti rappaus vaikuttaa kestävältä. Kirkon seinämaalaukset on suureksi osaksi tuhoutuneet paikkausten ja ikkunoiden laajennusten yhteydessä. Jäljellä olevat osat ovat toisaalta osaksi myöhempien päällemaalauskerrosten alla, joiden säilyneisyys voidaan todeta vasta restaurointityön yhteydessä.

Kaikkiaan joudutaan restaurointityön yhteydessä käsittelemään n. 180 m², josta pelkkää puhdistus- ja kiinnitystyötä n. 110 m², ja esilleotto- ja korjaustyötä n. 70 m². Seurakunnan olisi hankittava tulevaa restaurointityötä varten tarvittava samuttamaton kalkki, sekä jätettävä se sammumaan mahdollisimman pitkäksi ajaksi.

Alttarikaapin nykyinen rakenne todettiin alustavissa tutkimuksissa uudelleen kootuksi, niin että kysymyksessä saattaa olla erilaisten alttarikaappien osien yhdistäminen, mutta useat osat ovat myös kokonaan verrattain nuorta valmistetta, kuten pilarit, pohja ja tausta. Sensijaan ovet ovat keskiaikaiset, mutta lieneekö madonna ja lapsi samanaikaisia? Teoksen uusien

osien alta ei löytynyt alustavissa tutkimuksissa alimaalauksia, vanhoja osia taas peittää erittäin luja öljyvärinkerros tai useat kerrokset, jotka ovat vaikeasti poistettavissa. Madonna veistoksessa todettiin kuitenkin eräin paikoin säilyneen vanhaa väritystä. Kirkkoherra Stefano Snellman'in kanssa sovittiin, että alttarikaappi lähetetään myöhemmin sovittavana aikana Kansallismuseoon tarkempia tutkimuksia sekä mahdollista restaurointia varten.

Väikeohtäjänen